

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO OBRANE

Zagreb, kolovoz 2016.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2015.	11
	Ciljevi i područja revizije	11
	Metode i postupci revizije	11
	Nalaz za 2015.	12
III.	MIŠLJENJE	21

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/16-01/10
URBROJ: 613-02-01-16-6

Zagreb, 30. kolovoza 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA OBRANE ZA 2015.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva obrane (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2015.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 5. travnja do 30. kolovoza 2016.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Ministarstvo obavlja poslove propisane Zakonom o obrani (Narodne novine 33/02, 58/02, 76/07, 153/09, 73/13, 75/15 i 27/16), Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine 73/13 i 75/15), Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13) te poslove određene odlukama Predsjednika Republike Hrvatske i Vrhovnog zapovjednika oružanih snaga Republike Hrvatske.

Zakonom o obrani uređeno je organiziranje za obranu i ostvarenje obrambene funkcije u Republici Hrvatskoj, obrambene nadležnosti tijela državne vlasti i državne uprave, demokratski nadzor, uporaba i korištenje Oružanih snaga Republike Hrvatske, upravljanje, rukovođenje i zapovijedanje u Oružanim snagama, obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba te dužnosti i prava državljana u području obrane.

Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske uređena je služba u Oružanim snagama Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Oružane snage), prijam, raspored na ustrojbeno mjesta, činovi i promaknuća u činove, prava i odgovornosti, izdvajanje i prestanak službe te druga pitanja pripadnika Oružanih snaga. Služba u Oružanim snagama podrazumijeva obavljanje Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i drugim propisima uređenih vojnih i drugih stručnih poslova koji se u oružanim snagama obavljaju kao služenje vojnog roka, dragovoljno vojno osposobljavanje, kadetska služba, djelatna vojna služba, služba pričuvnog sastava i služba državnih službenika i namještenika. Pripadnici Oružanih snaga su vojne osobe (djelatna vojna osoba, ročnik, kadet i pričuvnik) i državni službenici i namještenici.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove vezane uz planiranje i normativno uređenje obrambenog sustava Republike Hrvatske; definiranje, usklađivanje, razvijanje i provođenje obrambene politike; izradu Strategije obrane i drugih strateških dokumenata; procjenu ratnih i drugih opasnosti; međunarodnu vojnu suradnju i suradnju s međunarodnim obrambenim organizacijama; izradu i usklađivanje planova vojne i civilne obrane; sudjelovanje u nadzoru i zaštiti prava i interesa Republike Hrvatske na moru; dužnosti i prava građana u obrani; novačenje, popunu i mobilizaciju Oružanih snaga Republike Hrvatske, tijela i organizacija; izradu Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga; ustrojavanje, opremanje, naoružanje, razvoj i uporabu Oružanih snaga; sudjelovanje Oružanih snaga u aktivnostima izvan granica Republike Hrvatske; materijalno zbrinjavanje Oružanih snaga; osiguranje i čuvanje pričuva materijalnih sredstava za potrebe Oružanih snaga; proizvodnju i promet naoružanja i vojne opreme; obavještajne, protuobavještajne i sigurnosne poslove od interesa za obranu i obrambeni sustav Republike Hrvatske; sigurnost i zaštitu tajnih podataka obrane; komunikacijski i informacijski sustav za potrebe obrane; profesionalni razvoj, statusna i druga pitanja djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga; obrazovni sustav Oružanih snaga, znanstvenu i istraživačku djelatnost; zdravstvenu zaštitu pripadnika Oružanih snaga; inspekciju i nadzor nad obrambenim sustavom i spremnošću zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga te financiranje obrane. Također, obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti te druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 26/12, 112/12, 94/14 i 93/15) je utvrđeno unutarnje ustrojstvo Ministarstva, nazivi upravnih organizacija i drugih ustrojstvenih jedinica, njihov djelokrug i način upravljanja te okvirni broj državnih službenika, namještenika i djelatnih vojnih osoba. Za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva ustrojene su sljedeće unutarnje ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra; Glavno tajništvo; Samostalni odjel za unutarnju reviziju; Samostalna služba za vojni zračni promet; Samostalna služba za odnose s javnošću i izdavaštvo; Samostalni sektor za javnu nabavu; Uprava za obrambenu politiku; Uprava za ljudske resurse; Uprava za materijalne resurse; Uprava za proračun, financije i informacijske sustave; Inspektorat obrane te Samostalni odjel za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj. Okvirni broj državnih službenika, namještenika i djelatnih vojnih osoba potrebnih za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva, dan je u tablici koja čini sastavni dio Uredbe.

U okviru Ministarstva ustrojen je Glavni stožer Oružanih snaga kao združeno tijelo nadležno za pripremu, zapovijedanje, uporabu i korištenje Oružanih snaga. Unutarnje ustrojstvo Glavnog stožera Oružanih snaga propisuje Predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra.

Početakom 2015. u Ministarstvu je bilo 18 128 zaposlenika (15 405 djelatnih vojnih osoba te 2 723 državna službenika i namještenika). Koncem 2015. je bilo 17 361 zaposlenik (14 937 djelatnih vojnih osoba te 2 424 državna službenika i namještenika).

Od 23. prosinca 2011. do 21. siječnja 2016. zakonski zastupnik je bio ministar Ante Kotromanović. Od 22. siječnja 2016. zakonski zastupnik je ministar Josip Buljević.

Planiranje

Financijski plan Ministarstva za 2015. je iznosio 4.272.934.500,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2015., financijski plan Ministarstva je povećan za 139.411.200,00 kn ili 3,3 % te je iznosio 4.412.345.700,00 kn. Preraspodjelama sredstava u korist Vijeća za nacionalnu sigurnost u iznosu 3.000.000,00 kn i Ministarstva unutarnjih poslova u iznosu 15.000.000,00 kn, financijski plan je smanjen za 18.000.000,00 kn te je iznosio 4.394.345.700,00 kn.

Financiranje rashoda u iznosu 4.394.345.700,00 kn planirano je prihodima iz proračuna u iznosu 4.082.000.000,00 kn, od pomoći u iznosu 109.345.700,00 kn (inozemnih vlada u iznosu 107.845.700,00 kn i od izvanproračunskih korisnika u iznosu 1.500.000,00 kn), od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 106.060.000,00 kn (postrojenja i opreme u iznosu 105.000.000,00 kn te građevinskih objekata u iznosu 1.060.000,00 kn), prihodima za posebne namjene (od financijske imovine) u iznosu 80.000.000,00 kn i od vlastite djelatnosti u iznosu 16.940.000,00 kn.

Rashodi su planirani za provedbu sljedećih sedam programa: Upravljanje i potpora osoblju u iznosu 2.511.826.300,00 kn ili 57,2 % planiranih rashoda, Opremanje, modernizacija i izgradnja u iznosu 982.865.430,00 kn ili 22,4 % planiranih rashoda, Obuka i logistička potpora oružanim snagama u iznosu 331.557.570,00 kn ili 7,5 % planiranih rashoda, Komunikacijsko - informacijski sustavi i potpora u iznosu 287.202.150,00 kn ili 6,5 %, planiranih rashoda, Korištenje oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu u iznosu 123.894.300,00 kn ili 2,8 % planiranih rashoda, Mirovne misije u iznosu 89.931.400,00 kn ili 2,0 % planiranih rashoda te za Međunarodnu suradnju u iznosu 67.068.550,00 ili 1,5 % planiranih rashoda.

Primici od zaduživanja (robni zajam od dobavljača vojne opreme iz inozemstva) ostvareni u 2015. u iznosu 53.273.766,00 kn, nisu planirani.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2016. i 2017. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2016. u iznosu 4.273.830.000,00 kn te za 2017. u iznosu 4.262.400.000,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su i dostavljeni nadležnim institucijama u propisanom roku sljedeći izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima po funkcijskoj klasifikaciji te Bilješke uz financijske izvještaje.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015., ukupni prihodi i primici su ostvareni u iznosu 4.272.607.664,00 kn, što je za 45.800.649,00 kn ili 1,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi i primici za 2015. su ostvareni za 121.738.036,00 kn ili 2,8 % manje od planiranih.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u kn

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2014.	Ostvareno za 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna	4.090.648.670,00	3.969.176.163,00	97,0
2.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	18.353.569,00	29.447.812,00	160,4
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	0,00	59.286,00	-
4.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	90.700.896,00	112.836.102,00	124,4
5.	Prihodi od imovine	0,00	79.681.773,00	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	118.705.178,00	28.132.762,00	23,7
7.	Primici od zaduživanja	0,00	53.273.766,00	-
	Ukupno	4.318.408.313,00	4.272.607.664,00	98,9

Vrijednosno su značajniji prihodi iz državnog proračuna u iznosu 3.969.176.163,00 kn, koji čini 92,8 % prihoda i primitaka, od pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu 112.836.102,00 kn, koji čine 2,6 % prihoda i primitaka, prihodi od imovine u iznosu 79.681.773,00 kn, koji čini 1,9 % prihoda i primitaka te primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu 53.273.766,00 kn, koji čine 1,2 % prihoda i primitaka.

Prihodi iz državnog proračuna su namijenjeni za financiranje rashoda poslovanja i rashoda za nabavu nefinancijske imovine.

U okviru prihoda za financiranje rashoda poslovanja veći udio se odnosi na rashode za zaposlene u iznosu 2.377.953.807,00 kn te materijalne rashode u iznosu 1.145.398.905,00 kn.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga se odnose na vlastite prihode u iznosu 29.435.834,00 kn te donacije od fizičkih i pravnih osoba izvan općeg proračuna u iznosu 11.978,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji vlastiti prihod je ostvaren u iznosu 26.996.914,00 kn na temelju Tehničkog sporazuma između Ministarstva i Kraljevskih zračnih snaga Ministarstva obrane Sultanata Oman, za usluge obuke pripadnika Kraljevskih zračnih snaga Omana.

Prihod od imovine je ostvaren u iznosu 79.681.773,00 kn, a odnosi se na uplatu dobiti trgovačkog društva Agencija Alan d.o.o. u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o smjernicama za postupanje članova skupština, nadzornih odbora i uprava trgovačkih društava te pravnih osoba u vlasništvu Republike Hrvatske u pogledu visine, načina i rokova uplate sredstava trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u Državni proračun za 2015.

Prihodi od pomoći iz inozemstva (darovnice) i unutar općeg proračuna su ostvareni u ukupnom iznosu 112.836.102,00 kn. Vrijednosno značajniji prihodi od pomoći se odnose na kapitalnu pomoć od inozemne vlade izvan EU u iznosu 100.550.592,00 kn, tekuću pomoć od institucija i tijela EU u iznosu 4.181.032,00 kn te kapitalne pomoći od izvanproračunskog korisnika u iznosu 837.039,00 kn.

Kapitalna pomoć u iznosu 100.550.592,00 kn se odnosi na opremu koju je Ministarstvo tijekom 2015. zaprimilo od Vlade Sjedinjenih Američkih Država (vozila, informatička oprema, vojna oprema, medicinski materijal i drugo).

Kapitalne pomoći od izvanproračunskog korisnika su ostvarene u iznosu 837.039,00 kn temeljem Sporazuma o suradnji zaključenog između Ministarstva i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Tekuća pomoć u iznosu 4.181.032,00 kn se odnosi na pomoć za podmirenje troškova nastalih sudjelovanjem Oružanih snaga u združenoj humanitarnoj operaciji „TRITON“ temeljem Odluke Hrvatskog sabora o sudjelovanju oružanih snaga RH u združenoj humanitarnoj operaciji Europske unije „TRITON“ u Sredozemlju.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 28.132.762,00 kn su ostvareni prodajom građevinskih objekata u iznosu 12.322.724,00 kn, stambenih objekata u iznosu 10.742.791,00 kn te strateških zaliha u iznosu 5.067.247,00 kn.

Primici od financijske imovine i zaduživanja su ostvareni u iznosu 53.273.766,00 kn. Odnose se na zajam primljen na temelju Sporazuma o isporuci oklopnih samovoznih haubica PzH 2000 koji su u 2014. zaključili Ministarstvo i Savezno ministarstvo obrane Savezne Republike Njemačke.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 4.298.929.759,00 kn, što je za 128.769.500,00 kn ili 3,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi za 2015. su ostvareni za 95.641.821,00 kn ili 2,2 % manje od planiranih.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2014.	Ostvareno za 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	2.443.194.396,00	2.377.953.807,00	97,3
2.	Materijalni rashodi	1.466.009.821,00	1.145.398.905,00	78,1
3.	Financijski rashodi	52.268.973,00	45.265.926,00	86,6
4.	Naknade građanima i kućanstvima, na temelju osiguranja i druge naknade	6.026.272,00	6.875.684,00	114,1
5.	Ostali rashodi	91.613.239,00	80.196.976,00	87,5
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	111.047.558,00	643.238.461,00	579,2
	Ukupno	4.170.160.259,00	4.298.929.759,00	103,1
	Višak prihoda i primitaka	148.248.054,00	0,00	-
	Manjak prihoda i primitaka	0,00	26.322.095,00	-

Prema izvorima financiranja, rashodi ostvareni za 2015. u iznosu 4.298.929.759,00 kn su financirani prihodima iz proračuna u iznosu 4.016.768.750,00 kn, vlastitim prihodima u iznosu 15.531.260,00 kn, prihodima za posebne namjene u iznosu 49.697.273,00 kn, prihodima od pomoći Europske unije u iznosu 4.181.032,00 kn, prihodima od ostalih pomoći (Vlada SAD-a) u iznosu 107.910.203,00 kn, prihodima od donacija u iznosu 12.334.702,00 kn te prihodima od prodaje nefinancijske imovine (stanova i neperspektivne opreme i naoružanja) u iznosu 92.506.539,00 kn.

Ostvareni su za provedbu sljedećih programa: Upravljanje i potpora osoblju u iznosu 2.484.802.527,00 kn, Opremanje, modernizacija i izgradnja u iznosu 980.209.567,00 kn, Obuka i logistička potpora oružanim snagama u iznosu 319.240.540,00 kn, Komunikacijsko - informacijski sustavi i potpora u iznosu 242.067.891,00 kn, Korištenje oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu u iznosu 116.165.561,00 kn, Mirovne misije u iznosu 90.996.367,00 kn te za Međunarodnu suradnju u iznosu 65.447.306,00 kn.

Prema vrsti rashoda, vrijednosno značajniji rashodi su ostvareni za zaposlene u iznosu 2.377.953.807,00 kn koji čine 55,3 % ukupnih rashoda, materijalni rashodi u iznosu 1.145.398.906,00 kn koji čine 26,6 % ukupnih rashoda te rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 643.238.461,00 kn koji čine 15,0 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene su ostvareni u iznosu 2.377.953.807,00 kn, što je manje za 65.240.589,00 kn ili 2,7 % u odnosu na rashode za zaposlene za 2014. Odnose se na rashode za bruto plaće u iznosu 1.869.650.218,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 402.897.207,00 kn te na ostale rashode za zaposlene u iznosu 105.406.382,00 kn.

Rashodi za bruto plaće se odnose na plaće za redovan rad u iznosu 1.854.519.382,00 kn, plaće u naravi u iznosu 13.446.539,00 kn te na plaće za prekovremeni rad u iznosu 1.684.297,00 kn.

Ostali rashodi za zaposlene u iznosu 105.406.382,00 kn se odnose na jubilarne nagrade, otpremnine, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj te druge rashode za zaposlene.

Vrijednosno značajniji materijalni rashodi se odnose na rashode za usluge u iznosu 589.646.812,00 kn te materijal i energiju u iznosu 354.219.005,00 kn.

U okviru rashoda za usluge, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 289.278.737,00 kn, ostale usluge u iznosu 143.057.396,00 kn te na usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 85.273.972,00 kn.

Rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja se većim dijelom odnose na održavanja zrakoplova s naoružanjem i pripadajućom opremom, održavanja brodova i plovni objekata s pripadajućom opremom, održavanja borbenih vozila i pripadajuće opreme te na usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata.

Rashodi za ostale usluge se većim dijelom odnose na usluge prehrane i smještaja djelatnika Ministarstva i Oružanih snaga Republike Hrvatske u iznosu 115.964.089,00 kn, te na usluge čišćenja, pranja i slično u iznosu 13.576.483,00 kn.

Rashodi za materijal i energiju se većim dijelom odnose na energiju u iznosu 160.409.630,00 kn, službenu, radnu i zaštitnu odjeću i obuću u iznosu 92.091.503,00 kn, te materijal i dijelove za tekuće i investicijsko održavanje u iznosu 68.354.758,00 kn.

Rashodi za materijal i energiju za 2015. su ostvareni u iznosu 354.219.005,00 kn, što je manje za 330.860.539,00 kn ili 48,3 % od rashoda za materijal i energiju za 2014. Do smanjenja navedenih rashoda je u najvećem dijelu došlo zbog promjene računa na kojima su evidentirani u poslovnim knjigama Ministarstva. Do konca 2014., rashodi za vojnu opremu i vojna sredstva za jednokratnu upotrebu su evidentirani na računu rashoda za materijal i energiju. Od 2015. na računu rashoda za materijal i energiju se evidentiraju samo rashodi za vojna sredstva za jednokratnu upotrebu, a rashodi za vojnu opremu se evidentiraju u okviru rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine.

Vrijednosno značajniji ostali rashodi se odnose na naknade šteta zaposlenicima (naknade vezane uz sudske presude) u iznosu 39.051.014,00 kn, naknada šteta pravnim i fizičkim osobama (naknade vezane uz sudske presude i ostale naknade) u iznosu 28.823.237,00 kn te kapitalne donacije u iznosu 12.310.253,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine se odnose na rashode za nabavu postrojenja i vojne opreme u iznosu 528.426.314,00 kn te na rashode za ulaganja u građevinske objekte u iznosu 109.938.742,00 kn.

Manjak prihoda za 2015. je ostvaren u iznosu 26.322.095,00 kn. Iz ranijih godina je prenesen višak prihoda u iznosu 127.031.491,00 kn te ukupni višak prihoda koncem 2015. raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 100.709.396,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance, na dan 31. prosinca 2015., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 96.263.756.457,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2015.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2015.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	94.612.090.497,00	76.338.749.897,00	79,3
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	76.632.617.291,00	56.469.037.261,00	73,7
1.2.	Građevinski objekti	6.576.384.858,00	6.382.592.533,00	97,1
1.3.	Postrojenja i oprema	6.879.481.632,00	8.160.768.469,00	
1.4.	Prijevozna sredstva	1.329.412.647,00	1.71.697.396,00	95,7
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	2.318.934.550,00	1.428.844.384,00	61,6
1.6.	Druga nefinancijska imovina	875.259.519,00	1.025.665.954,00	117,2
2.	Financijska imovina	1.651.665.960,00	1.600.143.900,00	96,9
2.1.	Novčana sredstva	3.230.404,00	4.257.742,00	131,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	147.690.823,00	147.799.468,00	100,1
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	108.119.663,00	101.509.926,00	93,9
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	31.918.944,00	31.918.944,00	100,0
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	331.936.968,00	284.501.071,00	85,7
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	833.701.773,00	839.071.963,00	100,6
2.7.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	195.067.385,00	191.084.786,00	98,00
	Ukupno imovina	96.263.756.457,00	76.338.749.897,00	79,3
3.	Obveze	254.231.693,00	293.141.124,00	115,3
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	254.185.841,00	237.763.833,00	93,5
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	45.852,00	2.028.702,00	4 424,5
4.	Vlastiti izvori	96.009.524.764,00	76.045.608.774,00	79,2
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	96.263.756.457,00	76.338.749.898,00	79,3

Koncem 2015., vrijednost nefinancijske imovine je manja za 19.925.006.560,00 kn ili 20,7 % u odnosu na stanje iskazano početkom godine. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na brisanja iz poslovnih knjiga nefinancijske imovine prenesene Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom.

Vrijednost financijske imovine iskazane koncem 2015. je niža za 51.522.060,00 kn ili 3,1 % u odnosu na vrijednost koncem 2014. Vrijednosno značajnije su smanjena potraživanja za prihode poslovanja. Koncem 2015. navedena potraživanja su iznosila 284.501.071,00 kn, što je manje za 47.435.897,00 kn ili 14,3 % od potraživanja za prihode poslovanja iskazana koncem 2014. u iznosu 331.936.968,00 kn.

Financijska imovina u iznosu iznosi 1.600.143.900,00 kn se odnosi na potraživanja u iznosu 1.372.882.428,00 kn, rashode budućeg razdoblja u iznosu 191.084.786,00 kn (plaća za prosinac 2014. i naknade troškova zaposlenima isplaćene u siječnju 2016.), udjele u glavnici dva trgovačka društva u iznosu 31.918.944,00 kn te na novčana sredstva u iznosu 4.257.742,00 kn.

U okviru ukupnih potraživanja, vrijednosno su značajnija potraživanja za prodanu nefinancijske imovinu u iznosu 839.071.963,00 kn, ostala potraživanja u iznosu 144.329.515,00 kn, od proračuna u iznosu 136.388.726,00 kn, za zajmove u iznosu 101.509.926,00 kn, od upravnih i administrativnih pristojbi u iznosu 96.796.944,00 kn te od imovine u iznosu 33.512.046,00 kn.

Potraživanja za prodanu nefinancijsku imovinu se u najvećem dijelu, u iznosu 839.055.463,00 kn, odnose na potraživanja za stanove prodane na temelju odredbi Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane.

Ostala potraživanja u iznosu 144.329.515,00 kn se u najvećem dijelu odnose na potraživanja za dane predujmove u iznosu 140.000.418,00 kn. Od navedenih, koncem 2015. dospjeli su za pravdanje predujmovi u iznosu 96.973.649,00 kn, a predujmovi u iznosu 43.026.769,00 kn dopijevaju za pravdanje u idućim godinama.

Potraživanja od proračuna u iznosu 136.388.726,00 kn se u većem dijelu odnose na potraživanja za prihode ostvarene prodajom stanova u iznosu 37.242.168,00 kn, primljene donacije u iznosu 36.083.557,00 kn, namjenske prihode u iznosu 30.050.818,00 kn, vlastite prihode u iznosu 17.717.238,00 kn te za primljene predujmove i jamčevine uplaćene u državni proračun u iznosu 14.614.973,00 kn.

Potraživanja za zajmove u iznosu 101.509.926,00 kn se odnose na dugoročne stambene kredite dane zaposlenicima Ministarstva, koji se realiziraju putem poslovne banke. Konačno dospijeće kredita je do 2027.

Potraživanja od upravnih i administrativnih pristojbi u iznosu 96.796.944,00 kn se u većem dijelu odnose na potraživanja u iznosu 72.027.971,00 kn za čiju naplatu su pokrenuti sudski sporovi (utužena potraživanja) i potraživanja u iznosu 18.904.634,00 kn prijavljena u stečajnu masu.

Potraživanja od imovine u iznosu 33.512.046,00 kn se u većem dijelu odnose na potraživanja za zakup i iznajmljivanje stanova i garaža u iznosu 29.893.185,00 kn te na zatezne kamate u vezi sa zakupom i iznajmljivanjem stanova i garaža u iznosu 3.618.861,00 kn.

Od ukupnih potraživanja u iznosu 1.372.882.428,00 kn, na dospjela se odnosi 308.353.445,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015., dospjela su potraživanja u iznosu 207.352.325,00 kn, a nedospjela u iznosu 1.017.730.635 kn. Razlika u iznosu 147.799.468,00 kn do iznosa ukupnih potraživanja iskazanih sa stanjem koncem 2015. u poslovnim knjigama Ministarstva se odnosi na iznos depozita, jamčevnih pologa i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo koji nisu predviđeni u obveznim analitičkim podacima koji su sastavni dio Bilance.

Od ukupno dospjelih, vrijednosno su značajnija ostala potraživanja u iznosu 98.485.791,00 kn, potraživanja za upravne i administrativne pristojbe po posebnim propisima u iznosu 95.770.696,00 kn, od prodaje proizvedene dugotrajne imovine u iznosu 67.876.389,00 kn te od imovine u iznosu 32.016.566,00 kn.

Ukupne obveze na koncu 2015. su iznosile 293.141.124,00 kn, što je za 38.909.431,00 kn ili 15,3 % više u odnosu na početak 2015. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 237.763.833,00 kn, zajmove u iznosu 53.273.766,00 kn te za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 2.028.702,00 kn.

Vrijednosno značajnije obveze za rashode poslovanja se odnose na obveze za zaposlene (obračunane plaće za prosinac 2015. isplaćene u siječnju 2016. i ostale obveze za zaposlene) u iznosu 188.386.524,00 kn, za materijalne rashode u iznosu 29.625.656,00 kn, obveze za kazne, naknade štete i kapitalne pomoći u iznosu 10.832.447,00 kn (naknade štete zaposlenicima po sudskim presudama vezanim uz radne sporove te naknade štete pravnim i fizičkim osobama) te ostale tekuće obveze u iznosu 8.208.617,00 kn (obveze prema državnom proračunu za bolovanja iznad 42 dana koja terete HZZO).

Prema podacima iz Bilance, od ukupnih obveza iskazanih sa stanjem koncem 2015., na nedospjele se odnose obveze u iznosu 278.248.610,00 kn, a na dospjele u iznosu 14.817.689,00 kn. Razlika u iznosu 74.823,00 kn do iznosa ukupnih obveza iskazanih u poslovnim knjigama Ministarstva sa stanjem koncem 2015. u iznosu 293.141.124,00 kn se odnosi na rashode budućih razdoblja koji nisu predviđeni u obveznim analitičkim podacima koji su sastavni dio Bilance.

II. REVIZIJA ZA 2015.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planom
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, odluke, te druga dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz plana i ranijeg razdoblja, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima i tisku. Provjerene su evidencije u poslovnim knjigama i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te pravila, procedura i drugih unutarnjih akata. U pribavljanju revizijskih dokaza su korištene sljedeće metode: pregled i testiranje dokumentacije metodom slučajnog odabira, analitički postupci, te razgovori sa zaposlenicima kako bi se pribavila obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2015.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: provjera izvršenja naloga i preporuka danih u ranije obavljenim revizijama te planiranje, računovodstveno poslovanje, imovina, obveze, rashodi i postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom za 2015. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka danih u ranije obavljenim revizijama te na računovodstveno poslovanje i rashode.

1. Izvršenje naloga i preporuka danih u ranije obavljenim revizijama
 - 1.1. Državni ured za reviziju je u ranije obavljenim financijskim revizijama utvrdio određene nepravilnosti i propuste i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

U skladu s odredbom članka 14. stavka 6. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Ministarstvo je dostavilo očitovanje s planom izvršenja naloga i preporuka koji sadrži aktivnosti, rokove i osobe odgovorne za izvršenje planiranih aktivnosti.

Revizijom za 2015. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- Revizijom za 2014. je naloženo ustrojavanje odgovarajuće računalne evidencije za praćenje količinskog i vrijednosnog izvršenja ugovora o nabavi roba, radova i usluga. Revizijom za 2015. je utvrđeno da je postupljeno prema danom nalogu. Od konca siječnja 2015. u uporabi je druga faza projekta Integracija IS za upravljanje financijama Državne riznice s IS za upravljanje financijama Ministarstva. Navedena faza obuhvaća novoustrojenu evidenciju za obradu i praćenje rezervacija II proračunskih sredstava u IS za upravljanje proračunom i financijama (ARGOSY) te automatsku rezervaciju proračunskih sredstava u sustavu državne riznice. Ustrojavanjem navedene cjelovite računalne evidencije o ugovorima i drugim dokumentima nabave na temelju kojih se provodi rezervacija proračunskih sredstava u sustavu državne riznice, omogućeno je povezivanje računa dobavljača sa zaključenim ugovorima i drugim dokumentima nabave, stavkama financijskog plana tekuće proračunske godine i rezervacijama II proračunskih sredstava u sustavu države riznice te knjigovodstveno praćenje realizacije po zaključenim ugovorima i drugim dokumentima nabave.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- Revizijom za 2014. je utvrđeno da popisom imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2014. nisu obuhvaćena potraživanja za prihode iz proračuna u iznosu 165.905.403,00 kn te dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u iznosu 31.918.944,00 kn. Revizijom za 2015. je utvrđeno da su popisom imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2015. obuhvaćena potraživanja za prihode iz proračuna te dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava.

Odlukom o popisu imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2015. koja je donesena 25. studenoga 2015., imenovano je Središnje popisno povjerenstvo. Također je donesen Plan aktivnosti za obavljanje popisa imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2015., kojim su određene aktivnosti, nositelji, službe za suradnju i rokovi. U Odluci o prihvaćanju rezultata provedenog popisa imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2015. je navedeno da su popisom utvrđeni manjkovi materijalne imovine u iznosu 1.090.355,00 kn (u ustrojstvenim jedinicama oružanih snaga u iznosu 1.088.927,00 kn i ustrojstvenim jedinicama Ministarstva u iznosu 1.428,00 kn) te viškovi u ustrojstvenim jedinicama oružanih snaga u iznosu 671.496,00 kn. Popisom nije obuhvaćena dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi iskazana u poslovnim knjigama Ministarstva sa stanjem koncem 2015. u iznosu 1.428.844.384,00 kn. Odnosi se na prijevozna sredstva u iznosu 1.347.170.828,00 kn (koja se u većem dijelu, u iznosu 1.146.614.750,00 kn, odnose na osnovne platforme borbenih oklopnih vozila koje se nadograđuju dodatnom opremom i podsustavima), građevinske objekte u iznosu 79.773.556,00 kn te na postrojenja i opremu u iznosu 1.900.000,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14 i 115/15) kojom je propisano da se popis imovine i obveza mora sastaviti i na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Popisom imovine i obveza potrebno je obuhvatiti i dugotrajnu nefinancijsku imovinu u pripremi.

- Revizijama za 2013. i 2014. naloženo je poduzimanje mjera za učinkovito i racionalno upravljanje nekretninama (prodaja stanova, stupanje u posjed bespravno korištenih nekretnina, rješavanje imovinsko - pravnih odnosa i upis vlasništva) i predavanje neperspektivnih vojnih nekretnina Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom (DUUDI) u skladu s odredbama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13

Revizijom za 2015. je utvrđeno da je početkom 2015. Ministarstvo upravljalo s 229 vojnih nekretnina, od kojih se za potrebe Ministarstva koristi 181 nekretnina. Tijekom 2015., u poslovne knjige je upisano pet nekretnina, četiri su predane na upravljanje DUUDI-u, jedna nekretnina je vraćena bivšem vlasniku, dvije nekretnine su predane Ministarstvu unutarnjih poslova, jedna nekretnina je predana Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje te koncem 2015. Ministarstvo upravlja s 226 nekretnina.

Također, početkom 2015. Ministarstvo je upravljalo s 2 529 stanova. Tijekom 2015. je prodano 128 stanova, 132 stana su predana drugim državnim tijelima (Ministarstvu branitelja i Državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje), a 16 stanova je brisano iz evidencije zbog pogrešnog evidentiranja te koncem 2015. Ministarstvo upravlja s 2 253 stana. Odlukom Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane (Narodne novine 28/15), utvrđeni su uvjeti i način prodaje stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo, a koji nisu predmetom prodaje po drugim propisima.

Točkom V. Odluke propisano je da će se stanovi za koje korisnici nisu podnijeli zahtjeve za otkup stana u roku određenom navedenom Odlukom, odnosno do 30. lipnja 2015., prenijeti na upravljanje i raspolaganje DUUDI-u.

Prema obrazloženju Ministarstva (Služba za nekretnine), u cilju realizacije naprijed navedenog, radi dogovora o primopredaji dokumentacije, predmeta kao i dinamike fizičke primopredaje na terenu sastanak s DUUDI-jem je održan u veljači 2016. Na sastanku su dogovoreni svi detalji vezani uz početak primopredaje stanova, koja je trebala započeti početkom travnja 2016. preuzimanjem pripremljene vlasničke i financijske dokumentacije, sudskih predmeta i predmeta korisnika otvorenih po zahtjevima za stambeno zbrinjavanje te preuzimanjem stanova na terenu.

Koncem ožujka 2016., Ministarstvo je DUUDI-u uputilo obavijest o privremenoj odgodi početka primopredaje stanova (za približno 30 dana), zbog novih okolnosti vezanih uz moguću izmjenu/dopunu Odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova kojima upravlja Ministarstvo. Naime, održan je sastanak s DUUDI-jem oko izmjene navedene Odluke koje će biti upućena u proceduru donošenja te zbog toga nije nastavljena predaja stanova DUUDI-u.

Od ukupno 2 253 stana, koliko je bilo koncem 2015., do svibnja 2016. prodano je 130 stanova, a za 975 stanova podneseni su zahtjevi za otkup temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova u vlasništvu Republike kojima upravlja Ministarstvo obrane i u postupku su rješavanja. Preostale stanove u najmu, osim službenih, Ministarstvo treba predati na upravljanje DUUDI-u.

Početkom 2015. Ministarstvo je upravljalo s 2 901 garažom. Tijekom 2015. predano je DUUDI-u 2 870 garaža, prodane su tri garaže i brisane su iz evidencije dvije garaže (jedna je bila dvostruko evidentirana, a jedna je prodana u 2014., a nije brisana iz evidencije) u te koncem 2015. Ministarstvo upravlja s 26 garaža.

Početkom 2015. Ministarstvo je upravljalo s 252 poslovna prostora. Tijekom 2015. DUUDI-u je predano 245 poslovnih prostora, jedan poslovni prostor je brisan iz evidencije (uvidom na terenu je utvrđeno da isti ne postoji) te koncem 2015. Ministarstvo upravlja sa šest poslovnih prostora. Za predaju DUUDI-u ostala su još tri poslovna prostora.

Iz navedenog je vidljivo da su tijekom 2015. poduzimane mjere za učinkovitije i racionalnije upravljanje nekretninama.

- Revizijom za 2014. je utvrđeno da su koncem 2014. dospjela potraživanja iznosila 485.375.527,00 kn, u okviru kojih su značajnija potraživanja za prodane stanove i za dane predujmove. Naloženo je pravodobno poduzimanje mjera naplate dospjelih potraživanja. Revizijom za 2015. je utvrđeno da su koncem 2015. dospjela potraživanja iznosila 308.353.445,00 kn. Vrijednosno su značajnija potraživanja za dane predujmove u iznosu 96.973.649,00 kn, potraživanja od utuženih dužnika u iznosu 71.679.216,00 kn te za prodanu imovinu (stanove) u iznosu 67.876.389,00 kn.

Iako su tijekom 2014. i 2015. dužnicima upućivani pozivi za plaćanje, opomene te poduzimane mjere naplate, navedene aktivnosti nisu bile dovoljno učinkovite, s obzirom da i koncem 2015. postoje značajna dospjela nenaplaćena potraživanja.

- Revizijama za 2013 i 2014. je utvrđeno da pomoćne knjige imovine, u pojedinim slučajevima nisu ustrojene na način propisan odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te ne osiguravaju cjelovite podatke za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Materijalno knjigovodstvo je uređeno Napatkom o materijalnom knjigovodstvu u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske iz 2004. i 2007. Sastoji se od pomoćnih materijalnih knjiga, evidencija i isprava. Pomoćne materijalne knjige čine knjiga nekretnina, knjiga materijalne imovine i knjiga manjkova i šteta.

Materijalno knjigovodstvo zemljišta, građevinskih objekata i višegodišnjih nasada vodi se u pomoćnoj knjizi nekretnina u Sektoru za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša.

Vodi se u informacijskom sustavu Digitalni katastar (vojne nekretnine) i informacijskom sustavu upravljanja nekretninama – ISUN (stanovi, garaže i poslovni prostori) po vrsti, količini, lokaciji, vrijednosti te drugim potrebnim podacima propisanim Zakonom o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13 i 18/16) te Uredbom o registru državne imovine (Narodne novine 55/11).

Revizijom za 2015. je utvrđeno da su analitički podaci u pomoćnoj knjizi nekretnina usklađeni sa sintetičkim podacima iskazanim u glavnoj knjizi, osim u dijelu ulaganja u građevinske objekte izvršenih tijekom 2015., koja su evidentirana u glavnoj knjizi, a do konca prosinca 2015. nisu evidentirana u pomoćnoj knjizi nekretnina.

Materijalno knjigovodstvo ostale dugotrajne nefinancijske imovine i kratkotrajne imovine vodi se u pomoćnoj knjizi materijalne imovine u nadležnosti Sektora za financije i računovodstvo u informacijskom sustavu LAUS-ISMK po vrsti, količini, lokaciji i vrijednosti.

Zbog nepovezanosti informatičkih sustava glavne knjige (ARGOSY), knjige materijalne imovine (LAUS-ISMK) te neodgovarajućeg sadašnjeg rješenja evidencije i praćenja stanja i vrijednosti materijalne imovine, podaci o vrijednosti imovine (iznosi) iskazani u pomoćnoj knjizi materijalne imovine nisu usklađeni s podacima u glavnoj knjizi.

Evidentiranje poslovnih promjena u pomoćnim knjigama materijalnog knjigovodstva i skladišnim evidencijama obavlja se u okviru većeg broja informacijskih sustava koji nisu međusobno povezani niti su povezani sa glavnom knjigom.

Skladišne evidencije djelomično se vode u informacijskom sustavu MEV (materijalne evidencije), a dio se vodi ručno. Evidencija materijalne imovine u glavnoj knjizi vodi se u informacijskom sustavu ARGOSY.

Ministarstvo je u 2015. donijelo Odluku o prihvaćanju izvješća i usvajanju Revidiranog Akcijskog plana za prilagodbu materijalnog knjigovodstva Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (osim nekretnina) odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojim su utvrđene aktivnosti i ustrojstvene jedinice nositelji aktivnosti, koje trebaju rezultirati uvođenjem novih modula u informacijski sustav za upravljanje financijama i proračunom (ARGOSY), što će dovesti do povezivanja glavne knjige s pomoćnom knjigom materijalne imovine te ustrojavanjem analitičkih evidencija dugotrajne i kratkotrajne nefinancijske imovine, s krajnjim rokom izvršenja do konca 2016.

U skladu s Revidiranim Akcijskim planom, Ministarstvo je tijekom 2015. donijelo Odluku o načinu uređenja kodifikacijske baze podataka u sustavu nomenklaturnog označavanja nefinancijske imovine (osim nekretnina), a početkom 2016. Uputu o načinu utvrđivanja ispravnosti nomenklature oznaka materijalnih sredstava u kodifikacijskoj bazi podataka, na temelju kojih je u tijeku provjera kodifikacijske baze podataka. Također, Ministarstvo je početkom 2016. donijelo Odluku o načinu utvrđivanja, evidenciji i praćenju stanja i kretanja sitnog inventara i Odluku o načinu evidencije i praćenja stanja i kretanja dugotrajne nefinancijske imovine pojedinačnog troška nabave nižeg od 3.500,00 kuna.

Do konca 2015. nisu usklađene analitičke i sintetičke evidencije potraživanja za najam stanova te potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu sukladno Zakonu o otkupu stanova na kojima postoji stanarsko pravo (stari otkup), koje se vode u različitim, nepovezanim informacijskim sustavima.

Analitička evidencija navedenih potraživanja vodi se u pomoćnoj knjizi u nadležnosti Sektora za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša u informacijskom sustavu upravljanja nekretninama ISUN, a sintetička evidencija vodi se u glavnoj knjizi u nadležnosti Sektora za financije i računovodstvo u informacijskom sustavu ARGOSY.

Ministarstvo je od 2012. do 2015. donosilo i revidiralo Akcijske planove s ciljem otklanjanja nepravilnosti vezanih uz dugogodišnju neusklađenost analitičkih i sintetičkih evidencija navedenih potraživanja, pri čemu rokovi za provedbu aktivnosti nisu bili realno određeni. Odlukom ministra o usvajanju Izmjene Revidiranog Akcijskog plana iz 2016., utvrđen je krajnji rok izvršenja do konca 2017. Sukladno navedenom Akcijskom planu, Ministarstvo je provelo usklađenje potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane (novi otkup).

Provedeno je i usklađenje potraživanja za garaže. Također, u tijeku je usklađenje potraživanja za najam stanova te se izrađuju prijedlozi odluka za otpis zastarjelih i nenaplativih potraživanja.

Prodajom te predajom stanova u najmu DUUDI-u, osigurat će se uvjeti da se analitička evidencija potraživanja za najam službenih stanova i službenih garaža preda u nadležnost Sektora za financije i računovodstvo i vodi u informacijskom sustavu ARGOSY, čime će se ujedno ostvariti povezanost analitičke i sintetičke evidencije navedenih potraživanja.

Usklađenje potraživanja za stanove prodane na obročnu otplatu (stari otkup) prema Izmjeni Revidiranog Akcijskog plana do konca 2015. nije započelo.

Ministarstvo poduzima i radnje s ciljem predaje određenih evidencija o potraživanjima DUUDI-u.

- S obzirom na veličinu, složenost ustrojstva i poslovanja Ministarstva te s obzirom na veći broj postojećih informacijskih sustava koji nisu međusobno povezani, revizijom za 2014. je izraženo mišljenje da je potrebno izgraditi jedinstveni informatički sustav koji prati materijalno - financijsko poslovanje kako bi se osiguralo efikasnije upravljanje proračunskim sredstvima.

Revizijom za 2015. je utvrđeno da Ministarstvo postupa prema mišljenju Državnog ureda za reviziju. U tijeku je provedba projekata integracije nekoliko zasebnih nepovezanih informacijskih sustava. U 2015. je započeo projekt „Logistički informacijski sustav“ (LOGIS). Cilj projekta je razvoj logističkog informacijskog sustava, odnosno informatizacija poslovnih procesa iz funkcionalnog područja logistike, što podrazumijeva osiguravanje informacije za upravljanje s materijalnim sredstvima, optimizaciju pričuva i zaliha, planiranje distribucije i popune, evidenciju, praćenje inventara, planiranje i kontrolu održavanja, optimizaciju planiranja i programiranja te praćenje logističkih troškova u životnom ciklusu naoružanja i vojne opreme. Navedeni informacijski sustav će, između ostalog, biti povezan s informatičkim sustavom za materijalno knjigovodstvo (ARGOSY), što će osigurati efikasnije upravljanje financijskim i materijalnim sredstvima te će biti omogućena provedba usklade između glavne knjige i pomoćne knjige materijalne imovine. Također, Ministarstvo je u 2011. započelo i realiziralo I. Fazu projekta Integracija informacijskog sustava za upravljanje financijama Državne riznice s Informatičkim sustavom za upravljanje financijama u Područnoj riznici Ministarstva obrane, koja se odnosi na prijenos i plaćanje računa putem jedinstvenog računa riznice, čime je eliminiran dvostruki unos računa (jednom u glavnu knjigu Ministarstva, a drugi puta u SAP sustav državne riznice).

Početakom 2015. realizirana je II Faza projekta koja se odnosi na ustrojavanje cjelovite evidencije o financijskim elementima ugovora i drugim dokumentima nabave, povezivanje ugovora s ulaznim računima, praćenje realizacije ugovora i automatska rezervacija proračunskih sredstava u sustavu državne riznice. Slijedeća, III Faza Projekta se odnosi na ustrojavanje evidencije za obradu i praćenje narudžbenica (rezervacija III.) koja se planira provesti tijekom 2017.

Nalog prema kojem nije postupljeno:

- Revizijama za 2013. i 2014. naloženo je obaviti ispravak vrijednosti dugotrajne vojne opreme po stopama koje odlukom odredi čelnik proračunskog korisnika. Revizijom za 2015. je utvrđeno da ispravak vrijednosti dugotrajne vojne opreme nije obavljen u skladu s odredbom članka 57. stavka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kojom je određeno da se ispravak vrijednosti dugotrajne vojne opreme provodi po stopama koje odlukom utvrđuje čelnik proračunskog korisnika

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

- 1.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz u vezi s obavljanjem cjelovitog popisa imovine i obveza te navodi da će godišnjim popisom imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2016. biti obuhvaćena i dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi. U obrazloženju navodi da je sa stanjem na 31. prosinca 2015. provedeno usklađenje pomoćnih evidencija i glavne knjige predmetne imovine. U vezi s obračunom ispravka vrijednosti dugotrajne vojne opreme u očitovanju se navodi da je Ministarstvo u 2015. donijelo Odluku o prihvaćanju izvješća i usvajanju Revidiranog Akcijskog plana za prilagodbu materijalnog knjigovodstva Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (osim nekretnina) odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.*

U okviru Revidiranog Akcijskog plana je utvrđena i aktivnost donošenja odluke ministra obrane o stopama ispravka vrijednosti dugotrajne vojne opreme u skladu s odredbama članka 57. stavka 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Navedeno zahtijeva određene predradnje koje su u tijeku.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Ministarstvo je u obvezi primjenjivati proračunsko računovodstvo u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- Izvanbilančni zapisi

Na računu izvanbilančnih zapisa - aktiva sa stanjem koncem 2015., evidentirano je 236.289.979,00 kn, a odnosi se primljene financijske instrumente osiguranja u iznosu 177.115.541,00 kn i na tuđu imovinu na uporabi u oružanim snagama Republike Hrvatske u iznosu 59.174.438,00 kn. Na računima ostalih izvanbilančnih zapisa je evidentirano 11.712.041,00 kn, a odnosi se na potencijalne obveze na temelju sudskih sporova u tijeku (prema dobavljačima u iznosu 10.476.773,00 kn i prema zaposlenicima u vezi s otkupom stanova u iznosu 1.235.268,00 kn). Podaci o potencijalnim obvezama u navedenom iznosu su dostavljeni do konca siječnja 2016. Državnoj riznici Ministarstva financija za potrebe unosa u Glavnu knjigu državnog proračuna.

Prema podacima Odjela za radne sporove Ministarstva, sa stanjem na dan 31. prosinca 2015. u tijeku je bilo 3 482 sudska spora iz radnih odnosa, u kojima je Ministarstvo tuženik. Postavljeni tužbeni zahtjevi u navedenim sudskim sporovima sa stanjem na dan 31. prosinca 2015. iznose 224.184.221,00 kn, a mijenjaju se ovisno o tijeku sudskog postupka.

Navedene potencijalne obveze na temelju sudskih sporova u tijeku u vezi s radnim odnosom nisu evidentirane u poslovnim knjigama na računu izvanbilančnih zapisa, što nije u skladu s odredbom članka 14. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15 i 135/15), prema kojoj su obvezne Bilješke uz Bilancu, između ostalih, pregled ostalih ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku i slično).

Podaci o ovim sudskim sporovima nisu do konca siječnja 2016. dostavljeni Državnoj riznici Ministarstva financija. U skladu s dopisom Ministarstva financija iz prosinca 2013. o ukupnim potencijalnim obvezama na temelju sudskih sporova, Ministarstvo je trebalo obavijestiti Državnu riznicu Ministarstva financija radi unosa u Glavnu knjigu državnog proračuna.

Državni ured za reviziju nalaže uspostaviti izvanbilančnu evidenciju sudskih sporova u tijeku u vezi s radnim odnosom. Također se nalaže dostaviti cjelovite podatke o potencijalnim obvezama Državnoj riznici Ministarstva financija radi unosa u Glavnu knjigu državnog proračuna.

2.2. *Ministarstvo prihvaća nalog vezano uz uspostavu izvanbilančne evidencije sudskih sporova u tijeku i dostavljanja cjelovitih podataka o potencijalnim obvezama Državnoj riznici Ministarstva financija. U obrazloženju se navodi da je Ministarstvo potencijalne obveze na temelju sudskih sporova u tijeku evidentiralo na računima ostale izvanbilančne evidencije koje se sastoje od potencijalnih obveza po sudskim sporovima - dobavljači, po sudskim sporovima - zaposlenici i građani te po sudskim sporovima - višak stambenog prostora. Navedene potencijalne obveze obrađene su u obveznim Bilješkama za 2015. Tako evidentirane potencijalne obveze po sudskim sporovima na dan 31. prosinca 2015. dostavljene su Državnoj riznici Ministarstva financija tijekom siječnja 2016.*

U razdoblju provedbe revizije za 2015., u glavnoj knjizi Ministarstva provedeno je preknjiženje svih potencijalnih obveza po sudskim sporovima koji su na dan 31. prosinca 2015. bile evidentirane u glavnoj knjizi, s računa ostale izvanbilančne evidencije na račun izvanbilančne evidencije. Također, u tijeku je evidentiranje potencijalnih obveza po sudskim sporovima Ministarstva koje na dan 31. prosinca 2015. nisu bile evidentirane u glavnoj knjizi na računima ostalih izvanbilančnih evidencija.

3. Rashodi

3.1. Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 4.298.929.759,00 kn. Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 2.377.953.807,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.145.398.905,00 kn, za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 643.238.461,00 kn, ostale rashode u iznosu 80.196.976,00 kn, financijske rashode u iznosu 45.265.926,00 kn te na rashode za naknade građanima i kućanstvima u iznosu 6.875.684,00 kn.

- Ostali rashodi

Ostali rashodi iskazani u iznosu 80.196.975,00 kn odnose se na naknade šteta u iznosu 67.874.251,00 kn te na kapitalne donacije u iznosu 12.322.724,00 kn

Rashodi za naknade šteta se odnose na naknade šteta zaposlenicima po sudskim presudama u vezi s radnim odnosom u iznosu 39.051.014,00 kn te na naknade šteta pravnim i fizičkim osobama u iznosu 28.823.237,00 kn.

Na računu rashodi za naknade šteta zaposlenicima po sudskim presudama u vezi s radnim odnosom, koje su podmirene prisilnim naplatama (ovrhom novčanih sredstava) su evidentirani rashodi za neto plaće i doprinose iz plaće. Doprinosi na plaću nisu obračunani i evidentirani.

Prisilnu naplatu provodi FINA na temelju zahtjeva za prisilnu naplatu koji sadrži potvrdu Porezne uprave o obračunu poreza, prireza i doprinosa.

Do 2013., nakon provedenih ovrha, Ministarstvo je zaprimalo izvješća od FINA-e koja su sadržavala sveukupan iznos (zbrojeni porez, prirez, doprinosi, neto, troškovi postupka i kamate) koji se po pojedinačnoj sudskoj presudi uplaćivao na depozit određenog suda. Iz navedenih izvješća se nije mogao utvrditi točan iznos pojedinih kategorija obračunanih doprinosa. Od 2013. Ministarstvo svakog 15. u mjesecu od FINA-e zaprima mjesečna izvješća o provedenim ovrhama nad novčanim sredstvima Državnog proračuna koja se odnose na prethodni mjesec.

Navedena izvješća sadrže podatke o pojedinoj pravomoćnoj sudskoj presudi prema neto obračunanom iznosu, troškovima postupka kao i doprinosima, porezima i prirezima, zajedno s kamatama koja se evidentiraju u poslovnim knjigama za svakog ovrhovoditelja posebno te provodi naloge za preknjiženje kroz sustav državne riznice.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti za pravilan obračun doprinosa po naknadama šteta zaposlenicima u vezi s radnim odnosom, koje se podmiruju prisilnim naplatama.

- 3.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz u vezi s poduzimanjem aktivnosti za pravilan obračun doprinosa po naknadama šteta zaposlenicima u vezi s radnim odnosom. U obrazloženju se navodi da od 30. prosinca 2015. Ministarstvo provodi plaćanje pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa putem aplikacije „Obračun sudskih presuda“ u IS ARGOSY koji obuhvaća cjeloviti obračun pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa. Novo uspostavljena aplikacija podržava obračun sudskih presuda za prethodne godine, kao i sva propisana zakonska izvješća o obračunanim doprinosima, poreznim olakšicama, porezu i prirezu, uz predaju propisanih JOPPD obrazaca Poreznoj upravi. Putem navedene aplikacije provodit će se i cjeloviti obračun pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa koje su naplaćene u ovršnim postupcima, a vezano uz pravilan obračun doprinosa po naknadama šteta zaposlenicima u vezi s radnim odnosom.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2015. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Revizijama za 2013. i 2014. su utvrđene nepravilnosti koje se odnose na popis imovine i obveza, upravljanje imovinom, neusklađenosti podataka evidentiranih u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, naplatu dospjelih potraživanja te na ispravak vrijednosti vojne opreme. Revizijom obavljenom za 2014. je utvrđeno da nisu otklonjene nepravilnosti koje se odnose na usklađenje analitičkih i sintetičkih evidencija nefinancijske imovine i potraživanja te na ispravak vrijednosti vojne opreme. U tijeku su bili postupci otklanjanja nepravilnosti koje su se odnosile na učinkovito i racionalno upravljanje imovinom te na poduzimanje učinkovitih mjera naplate dospjelih potraživanja. Revizijom za 2014. je naloženo ustrojavanje računalne evidencije koja omogućava količinsko i vrijednosno praćenje izvršenja ugovora o nabavi roba, radova i usluga. Izraženo je mišljenje da je potrebno izgraditi jedinstven informatički sustav materijalnog knjigovodstva radi učinkovitijeg upravljanja proračunskim sredstvima. Revizijom obavljenom za 2015. je utvrđeno da je ponovljena nepravilnost koja se odnosi na ispravak vrijednosti vojne opreme, a da su u tijeku otklanjanje nepravilnosti koje se odnose na popis imovine i obveza, učinkovito i racionalno upravljanje imovinom, poduzimanje učinkovitih mjera naplate dospjelih potraživanja, ustrojavanje računalne evidencije koja omogućava količinsko i vrijednosno praćenje izvršenja ugovora o nabavi roba, radova i usluga te na izgradnju jedinstvenog informatičkog sustava materijalnog knjigovodstva (točka 1. Nalaza)
 - Revizijom za 2015. je utvrđeno da vrijednost sudskih sporova u tijeku u vezi s radnim odnosom u iznosu 224.184.221,00 kn nije evidentirana na računu izvanbilančnih zapisa te da navedeni podatak nije dostavljen u određenom roku Državnoj riznici Ministarstva financija. (točka 2. Nalaza)
 - Revizijom za 2015. također je utvrđeno da na računu ostalih rashoda za naknade šteta zaposlenicima po sudskim presudama u vezi s radnim odnosom, koje su podmirene prisilnim naplatama (ovrhom novčanih sredstava), nisu obračunani ni evidentirani rashodi za doprinose na plaću. (točka 3. Nalaza)

4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u vezi s planiranjem razvitka sustava obrane, izrade i usklađivanja planova obrane i planova za druge izvanredne okolnosti, procjenom ratnih i drugih opasnosti, ustrojavanjem, opremanjem, naoružanjem i razvitkom hrvatske vojske, upravljanjem i raspolaganjem imovinom koja mu je povjerena, sustavom vojne izobrazbe, mjerama sigurnosti i zaštite tajnih podataka obrane, organiziranjem posebnih veza za rukovođenje, planiranjem i izradom mjera mobilizacije i pripravnosti, popunom i mobilizacijom oružanih snaga, tijela i organizacija, vojnim školstvom, vojnim sanitetom, statusnim i drugim pitanjima vojnih osoba, sustavom financiranja obrane, inspekcijskim poslovima obrane te drugim poslovima. Koncem 2014. u Ministarstvu je bilo 18 370 zaposlenika, a koncem 2015. je bilo 17 920 zaposlenika. Od 23. prosinca 2011. do 21. siječnja 2016., zakonski zastupnik je bio ministar Ante Kotromanović. Od 22. siječnja 2016., zakonski zastupnik je ministar Josip Buljević. Ukupni prihodi i primici u 2015. su ostvareni u iznosu 4.272.607.664,00 kn. Odnose se na prihode iz proračuna u iznosu 3.969.176.163,00 kn, pomoći iz inozemstva u iznosu 112.836.102,00 kn, od imovine u iznosu 79.681.773,00 kn, primitke od zaduživanja u iznosu 53.273.766,00 kn, prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu 29.447.812,00 kn, prodaje nefinancijske imovine u iznosu 28.132.762,00 kn te na ostale prihode u iznosu 59.286,00 kn. Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 4.298.929.759,00 kn. Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 2.377.953.807,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.145.398.905,00 kn, za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 643.238.461,00 kn, ostale rashode u iznosu 80.196.976,00 kn, financijske rashode u iznosu 45.265.926,00 kn te na rashode za naknade građanima i kućanstvima u iznosu 6.875.684,00 kn. Ukupna potraživanja koncem 2015. iznose 1.372.882.428,00 kn. Vrijednosno su značajnija potraživanja za prodanu nefinancijske imovinu u iznosu 839.071.963,00 kn, ostala potraživanja u iznosu 144.329.515,00 kn, potraživanja od proračuna u iznosu 136.388.726,00 kn, za zajmove u iznosu 101.509.926,00 kn, potraživanja od upravnih i administrativnih pristojbi u iznosu 96.796.944,00 kn te od imovine u iznosu 33.512.046,00 kn. Koncem 2015. dospjela potraživanja su iznosila 308.353.445,00 kn. Vrijednosno su značajnija potraživanja za dane predujmove u iznosu 96.973.649,00 kn, potraživanja od utuženih dužnika u iznosu 71.679.216,00 kn te za prodanu imovinu (stanove) u iznosu 67.876.389,00 kn. Ukupne obveze na koncu 2015. su iznosile 293.141.124,00 kn, što je za 38.909.431,00 kn ili 15,3 % više u odnosu na početak 2015. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 237.763.833,00 kn, zajmove u iznosu 53.273.766,00 kn te za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 2.028.702,00 kn. Dospjele su obveze u iznosu 14.817.689,00 kn. Odnose se na obveze prema dobavljačima za rashode poslovanja. Prema izvješću o javnoj nabavi, u 2015. je zaključeno 250 ugovora i 234 okvirna sporazuma, kojima je ugovorena nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 928.320.397,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Na temelju otvorenih postupaka javne nabave je zaključeno 49 ugovora i jedan okvirni sporazum o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 26.914.559,00 kn. Na temelju ograničenih postupaka javne nabave je zaključeno 20 ugovora i 180 okvirnih sporazuma o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 435.509.611,00 kn. Na temelju pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave, zaključeno je 57 ugovora o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 212.596.572,00 kn. Na temelju pregovaračkog postupka s prethodnom objavom, zaključeno je 55 ugovora i 53 okvirna sporazuma o nabavi roba, radova i usluga u vrijednosti 233.154.173,00 kn te 69 ugovora o nabavi usluga iz Dodatka II. B/II (obrana i sigurnost) u vrijednosti 20.145.482,00 kn s porezom na dodanu vrijednost.

Za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn, zaključeno je 846 ugovora u vrijednosti 45.367.166,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka revizije za 2013. i 2014., računovodstveno poslovanje i rashode, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.